

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1947-1948.

SÉANCE DU 23 MARS 1948.

Rapport de la Commission de la Justice chargée d'examiner le projet de loi modifiant l'article 10 de la loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1947-1948.

VERGADERING VAN 23 MAART 1948.

Verslag van de Commissie van Justitie belast met het onderzoek van het wetsontwerp tot wijziging van artikel 10 der wet van 17 April 1878 bevattende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering.

Présents : MM. ROLIN, président ; DERBAIX, FONTEYNE, KLUYSKENS, MACHTENS, MAZEREEL, PHOLIEN, VAN ROOSBROECK et ALLARD, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

La loi du 17 avril 1878 contenant le titre préliminaire du Code de procédure pénale, modifiée par les lois du 4 août 1915 et du 12 juillet 1932, l'arrêté-loi du 5 août 1943 et la loi du 20 juin 1947, permet de poursuivre en Belgique un étranger ayant commis à l'étranger une infraction contre un Belge, ou contre un étranger résidant en Belgique au moment de l'ouverture des hostilités.

Le Gouvernement propose de modifier le n° 4 de l'article 10 de cette loi et de le rédiger comme suit :

« 10. Pourra être poursuivi en Belgique l'étranger qui aura commis hors du territoire du Royaume

» 4° En temps de guerre, contre un ressortissant belge, un étranger résidant en Belgique au moment de l'ouverture des hostilités, ou un ressortissant d'un pays allié de la Belgique au sens de l'alinéa 2 de l'article 117 du Code pénal une infraction d'homicide ou de lésion corporelle volontaires, de viol, d'attentat à la pudeur ou de dénonciation à l'ennemi. »

Voir :

Documents de la Chambre des Représentants :

139 (Session de 1947-1948) : Projet de loi ;

158 (Session de 1947-1948) : Rapport.

Annales de la Chambre des Représentants :

29 janvier et 5 février 1948.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De wet van 17 April 1878 bevattende de voorafgaande titel van het Wetboek van Strafvordering, gewijzigd bij de wetten van 4 Augustus 1915 en 12 Juli 1932, de besluitwet van 5 Augustus 1943 en de wet van 20 Juni 1947, laat toe een vreemdeling die in het buitenland een misdrijf gepleegd heeft tegen een Belg of tegen een vreemdeling die bij de aanvang van de vijandelijkheden in België verblijf hield, in België te vervolgen.

De Regering stelt voor, n° 4 van artikel 10 van die wet te wijzigen, en het te doen luiden als volgt :

« 10. Kan in België vervolgd worden de vreemdeling die, buiten het grondgebied van het Rijk, gepleegd heeft

» 4° In oorlogstijd, tegen een Belgisch onderhorige, een vreemdeling, die bij de aanvang van de vijandelijkheden in België verbleef of een onderhorige van een met België verbonden land in de zin van alinea 2 van artikel 117 van het Wetboek van Strafrecht, een misdrijf van vrijwillige doding of vrijwillig lichamelijk letsel, van verkrachting, aanslag op de eerbaarheid of van verkliekking bij de vijand. »

Zie :

Gedr. Stukken van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

139 (Zitting 1947-1948) : Wetsontwerp ;

158 (Zitting 1947-1948) : Verslag.

Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers :

29 Januari en 5 Februari 1948.

En vertu de ce texte, il sera donc possible de poursuivre en Belgique un étranger ayant commis à l'étranger certaines infractions contre un autre étranger, ressortissant d'un pays allié de la Belgique.

L'introduction de ce texte nouveau se justifie par le fait que des criminels de guerre, anciens gardiens de prisons ou de camps de concentration (Wolfenbüttel-Sieburg-Kaisheim) ont été remis à la Belgique pour être jugés. L'instruction a révélé qu'ils s'étaient livrés, pendant la guerre, à des actions coupables non seulement contre des Belges, mais encore contre des sujets alliés et que les faits étaient parfois plus graves en ce qui concerne ces derniers.

Si le texte proposé n'est pas adopté, les tribunaux belges ne pourront condamner ces hommes qu'à des peines dérisoires et ils échapperont peut-être à toute sanction pour les crimes commis sur la personne de ressortissants alliés.

A la prison de Wolfenbüttel, des prisonniers belges n'ont été que battus, mais ils ont assisté notamment à la scène suivante : un jour un prisonnier russe s'est jeté sur le sol du deuxième étage. Il n'a pas été tué sur le coup. Les gardiens allemands l'ont relevé et l'ont enchaîné dans la cour de la prison où il a agonisé pendant deux jours, sans recevoir aucun soin.

Semblables crimes ne peuvent rester impunis. Il n'est pas possible que la Belgique attende une demande de transfert problématique dans un pays allié aux fins d'un second jugement.

Certains membres de la Commission ont cependant fait des réserves, quant aux conséquences juridiques que pourrait avoir l'adoption du texte proposé par le Gouvernement.

Il est évident qu'en période normale on ne pourrait concevoir qu'un tribunal belge puisse se déclarer compétent pour juger une infraction commise à l'étranger, par un étranger, sur la personne d'un autre étranger.

Mais la majorité de la Commission estime qu'ici il y a lieu de s'écarter des règles du droit pénal ordinaire. Il convient, au surplus, de remarquer que cette disposition ne joue qu'en temps de guerre et que, dans la pratique, elle ne sera appliquée que lorsque pendant la même période des infractions auront été commises par le même groupe d'individus, à la fois contre des Belges et des ressortissants de pays alliés à la Belgique, c'est-à-dire contre des hommes qui luttaient pour la même cause.

Le Grand-Duché de Luxembourg a précédé la Belgique dans cette voie par un arrêté du 25 mai 1944 qui aboutit aux mêmes effets que le texte proposé.

La France n'a pas dû recourir à la même mesure, parce que l'ordonnance n° 20, en date du 25 novembre 1945, du général Koenig, a donné compétence aux tribunaux militaires de la zone française d'occupation pour tous les crimes de guerre.

Krachtens deze tekst, zal het dus mogelijk zijn een vreemdeling die in het buitenland zekere misdaden gepleegd heeft tegen een andere vreemdeling, voor zoverre deze laatste onderhorige is van een met België geallieerd land, in België te vervolgen.

De invoering van deze nieuwe tekst is verantwoord door het feit, dat zekere oorlogsmisdadigers, gewezen bewakers van gevangenen of concentratiekampen (Wolfenbüttel, Sieburg, Kaisheim) aan België werden uitgeleverd om gevonnist te worden. Uit het onderzoek is gebleken dat zij zich tijdens de oorlog schuldig hadden gemaakt aan misdadige handelingen niet alleen tegen Belgen toch tevens tegen geallieerde onderhorigen, en dat de feiten soms ernstiger waren waar het laatstgenoemden betrof.

Wordt de voorgestelde tekst niet aangenomen, dan zullen de Belgische rechtbanken slechts belachelijk kleine straffen kunnen uitspreken tegen die lieden, die daarenboven misschien aan elke straf zullen ontsnappen voor de misdaden gepleegd op de persoon van geallieerde onderhorigen.

In de gevangenis van Wolfenbüttel werden de Belgische gevangenen enkel geslagen. Doch zij hebben onder meer het volgend toneel bijgewoond : Eens wierp een Russisch gevangene zich van de tweede verdieping op de grond. Hij was niet op slag dood. De Duitse bewakers deden hem opstaan en legden hem geboeid op de binnenplaats van de gevangenis, waar hij twee dagen lang gezieltoogd heeft, zonder enige verzorging te ontvangen.

Dergelijke misdaden mogen niet ongestraft blijven. Het is niet mogelijk dat België zou wachten op een problematische aanvraag om overbrenging naar een geallieerd land met het oog op een tweede vonnis.

Sommige leden van de Commissie maakten evenwel voorbehoud nopens de rechtskundige gevolgen die de aanvaarding van de door de Regering voorgestelde tekst zou kunnen hebben.

Het spreekt vanzelf dat het, in normale tijd, niet te begrijpen zou zijn dat een Belgische rechtbank zich zou bevoegd verklaren om een misdrijf, in het buitenland door een vreemdeling op de persoon van een vreemdeling gepleegd, te vonnissen.

Doch de meerderheid van de Commissie oordeelt dat men dient af te wijken van de regelen van het gewoon strafrecht. Daarenboven dient opgemerkt te worden dat die bepaling slechts uitwerking heeft in oorlogstijd en dat zij in de praktijk slechts zal toegepast worden wanneer tijdens hetzelfde tijdperk, door dezelfde groep personen, misdrijven gepleegd zijn tegen Belgen tevens en tegen onderhorigen van een met België geallieerd land, m.a.w. tegen mensen die voor dezelfde zaak stredden.

Het Groothertogdom Luxemburg is België op die weg voorgegaan door een besluit van 25 Mei 1944, dat dezelfde uitwerking heeft als de voorgestelde tekst.

Frankrijk heeft diezelfde maatregel niet hoeven treffen, omdat de krijgsgerechten van de Franse bezettingszone voor alle oorlogsmisdaden bevoegd gemaakt zijn door de verordening n° 20, dd. 25 November 1945, van generaal Koenig.

La Chambre des Représentants a admis le projet gouvernemental sans discussion, le jeudi 5 février 1948, à l'unanimité des 159 membres présents.

La Commission de la Justice l'a admis par neuf voix contre une et deux abstentions (1).

Le rapport a été admis à l'unanimité.

Le Rapporteur,
J. ALLARD.

Le Président.
H. ROLIN.

(1) Ce vote eut lieu à la séance de la Commission du 4 mars, à laquelle assistaient MM. Rolin, président; Allard, Ancot, De Clercq, Derbaix, Fonteyne, Hanquet, Kluyskens, Lagae, Lilar, Lohest, Machtens, Mazereel, Pholien, Ronse, Sironval, Mme Spaak, MM. Van Remoortel et Van Roosbroeck.

De Kamer der Volksvertegenwoordigers heeft, op Donderdag 5 Februari 1948, het regeringsontwerp zonder bespreking aangenomen bij eenparigheid van de 159 aanwezige leden.

De Commissie van Justitie heeft het met negen stemmen tegen één stem goedgekeurd; twee leden onthielden zich (1).

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
J. ALLARD.

De Voorzitter,
H. ROLIN.

(1) Deze stemming had plaats ter Commissievergadering van 4 Maart, waarop aanwezig waren de hh. Rolin, voorzitter; Allard, Ancot, De Clercq, Derbaix, Fonteyne, Hanquet, Kluyskens, Lagae, Lilar, Lohest, Machtens, Mazereel, Pholien, Ronse, Sironval, Mevr. Spaak, de hh. Van Remoortel en Van Roosbroeck.